

การศึกษาการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดในโรงพยาบาลจิตเวช

นางสาว ทรรคนิษฐ์วรรณ พลยศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-579-997-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE USE OF THERAPEUTIC SECLUSION
IN PSYCHIATRIC HOSPITALS

Miss Thussaneewan Ponyot

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-579-997-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดในโรงพยาบาลจิตเวช

โดย

นางสาวทรงศิษฐ์วรรณ พลยศ

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

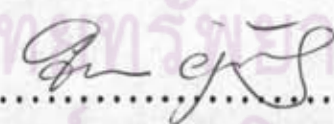
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปรุณโชติ)

พรรณนิยัวรรณ พลยศ : การศึกษาการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดในโรงพยาบาลจิตเวช
(A STUDY OF THE USE OF THERAPEUTIC SECLUSION IN PSYCHIATRIC
HOSPITALS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 133 หน้า ISBN 974-579-997-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังของผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพยาบาลและพฤติกรรมของผู้ป่วยก่อนได้รับการบำบัดโดยห้องแยก กิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับระหว่างอยู่ในห้องแยกและการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดของพยาบาลวิชาชีพและผู้ป่วยจิตเวช ตัวอย่างประชากรที่ศึกษา คือ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 41 คน และผู้ป่วยจิตเวช จำนวน 56 คน เลือกตัวอย่างประชากรโดยสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย แบบบันทึกพฤติกรรมและกิจกรรมการพยาบาลก่อนได้รับบำบัดโดยห้องแยก แบบสังเกตกิจกรรมการพยาบาล ซึ่งมีค่าความเที่ยงของการสังเกต .89 แบบวัดการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดของพยาบาลและผู้ป่วย มีค่าความเที่ยง .78 และ .70 ตามลำดับ และแบบตรวจสอบสภาพทางจิต

ผลการวิจัย พบว่า

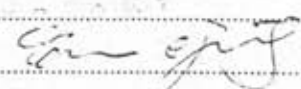
1. ก่อนได้รับการบำบัดโดยห้องแยก ผู้ป่วยจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.43 มีพฤติกรรมกระสับกระส่ายเดินไปมา ร้องลงมากคือ ผู้ป่วยร้อยละ 12.50 แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น ในระยะนี้ผู้ป่วยจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 ได้รับกิจกรรมการพยาบาลด้วยการพูดคุยให้ผู้ป่วยระบายความคับข้องใจ ร้องลงมากคือ ร้อยละ 35.71 ได้รับความตามแผนการรักษา นอกจากนี้ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการบำบัดโดยห้องแยกจากการตัดสินใจของพยาบาลวิชาชีพ และถูกนำเข้าห้องแยกโดยเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย ร้อยละ 83.93 และ 89.29 ตามลำดับ

2. ขณะถูกนำเข้าห้องแยกผู้ป่วยจำนวนมากที่สุด แสดงพฤติกรรมไม่ต่อต้านชัดเจน ถูกนำเข้าห้องแยกโดยไม่ยึดเหนี่ยวร่างกาย และไม่มีอันตรายเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44.34, 44.64 และ 100.00 ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนกิจกรรมการพยาบาลด้านการบำบัดและด้านงานประจำ พบว่า กิจกรรมการพยาบาลด้านการบำบัดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากิจกรรมการพยาบาลด้านงานประจำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดระหว่างผู้ป่วยจิตเวชและพยาบาลวิชาชีพรวมทุกด้าน พบว่า พยาบาลมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ในทางบวกมากกว่าผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตลายมือชื่อนิติศ
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาลลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
2534

##C286235 : Major Nursing Administration
Keyword : THERAPEUTIC SECLUSION

THUSSANEewan PONYOT : A STUDY OF THE USE OF THERAPEUTIC SECLUSION
IN PSYCHIATRIC HOSPITALS : ASSO.PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 133 pp.
ISBN 974-579-997-1

The purposes of this study were to examine background of patients related to nursing activities and psychiatric patients' behavior before and during the use of therapeutic seclusion, and to compare the nurses' and patients' perception concerning the use of therapeutic seclusion. The research samples consisted of 41 professional nurses and 56 psychiatric patients selected by purposive random sampling. Five research instruments were used. There were 1) the patients' record analysis form, 2) the observation record, 3) the nurses' perception, concerning the use of therapeutic seclusion scale, 4) the patients' perception concerning the use of therapeutic seclusion scale, and 5) the mental status questionnaire. The reliability of the second, the third and the fourth instrument were, .89, .78 and .70, respectively.

The major findings were as followed :-

1. Before the use of therapeutic seclusion, the largest and the second to the largest group of patients (31.43, 12.50 percent) exhibited the behavior of agitation and attacking others, respectively. During this period the largest and the second to the largest group of patients (37.50, 35.71 percent) received the nursing care, namely verbal intervention and giving prescribed medication. Moreover, the majority of patients were taken to the seclusion by nurse aides (89.29 percent) and by the decision of the professional nurses (83.93 percent).
2. As the patients were taken into the seclusion room the largest group of patients were calm (44.34 percent), no resistance (44.64 percent), and had not injured (100.00 percent).
3. The mean score of therapeutic nursing activities provided during the patients were in the seclusion room was significantly higher than the routine nursing activities at the .001 level.
4. The mean score of perception of the patients concerning of therapeutic seclusion was statistically significant lower than that of the professional nurses at the .001 level.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตลายมือชื่อนิติศ
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาลลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2534ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิด ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปรุณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 14 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณโรงพยาบาลศรีธัญญา โรงพยาบาลสมเด็จพระยา และโรงพยาบาลนิติจิตเวช ที่ได้ให้ความร่วมมือและความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพและผู้ช่วยจิตเวชทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณเมยรี กลับวงษ์ ผู้เป็นผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ส่งเสริมให้การศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ รุ่น 17 ทุกท่านที่ให้กำลังใจ และมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

ทรงศนีย์วรรณ พลยศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
3. วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและตัวอย่างประชากร	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
4. ผลวิเคราะห์ข้อมูล	53
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	86
สรุปผลการวิจัย	88
อภิปรายผลการวิจัย	93
ข้อเสนอแนะ	105

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	115
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย	117
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	124
ประวัติผู้เขียน	133

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และการศึกษาต่อเนื่อง เฉพาะทางการพยาบาลจิตเวช.....	54
2	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวชที่ได้รับการบำบัดโดยห้องแยก จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา การวินิจฉัยโรค และประวัติการเข้ารับการรักษา.....	56
3	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามเหตุการณ์ที่ผู้ป่วยเผชิญและลักษณะทางอารมณ์ที่เด่นชัดของผู้ป่วย ก่อนได้รับการบำบัดโดยห้องแยกตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ	59
4	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามพฤติกรรมผู้ป่วยก่อนการบำบัดโดยห้องแยก ตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	61
5	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับก่อนการบำบัดโดยห้องแยก ตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	63
6	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามผู้ตัดสินใจสั่งการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัด แหล่งข้อมูลที่น่ามาพิจารณาในการใช้ห้องแยก เกณฑ์ในการพิจารณาใช้ห้องแยก และปลดปล่อยออกจากห้องแยก ตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ	65
7	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามข้อมูลการใช้ห้องแยกจำแนกตามประเภทของห้องแยก ผู้ที่นำผู้ป่วยเข้าห้องแยก วิธีการนำผู้ป่วยเข้าห้องแยก พฤติกรรมผู้ป่วยขณะถูกนำเข้าห้องแยก และอันตรายที่เกิดขึ้นขณะนำผู้ป่วยเข้าห้องแยก ตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ	68
8	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับรวมทุกด้านระหว่างที่ผู้ป่วยได้รับการบำบัดโดยห้องแยก ตามการสังเกตของผู้วิจัย	71
9	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการพยาบาลด้านการบำบัดที่ผู้ป่วยได้รับระหว่างอยู่ในห้องแยกตามการสังเกตของผู้วิจัย.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการพยาบาลดำเนินงานประจำที่ผู้ป่วยได้รับระหว่างอยู่ในห้องแยกตามการสังเกตของผู้วิจัย	76
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการกระทำกิจกรรมการพยาบาลด้านการบำบัดและดำเนินงานประจำ.....	78
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดจำแนกตามรายด้านและ โดยรวม.....	79
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดด้านการพยาบาล ระหว่างผู้ป่วยและพยาบาล จำแนกเป็นรายข้อและ โดยรวม.....	80
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดด้านผลที่ได้รับจากการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดระหว่างผู้ป่วยและพยาบาล จำแนกเป็นรายข้อและ โดยรวม.....	82
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องแยกเพื่อการบำบัดด้านสภาพของห้องแยกระหว่างผู้ป่วยและพยาบาลจำแนกเป็นรายข้อและ โดยรวม.....	84